

Porin kaupungin rakennusvalvonta
rakennusvalvonta@pori.fi
mirja.rantanen@pori.fi
tiia.suhonen@pori.fi

Viite Lausuntopyyntö 1.3.2024

Aihe **Pori, suunnittelutarveratkaisuhakemus Ahlaisten koulun kiinteistölle (609-401-3-259) uudisrakennusten rakentamiseksi ja vanhan koulurakennuksen purkamiseksi**

Satakunnan Museolta on pyydetty lausuntoa koskien suunnittelutarveratkaisuhakemusta Ahlaisten koulun kiinteistölle. Kiinteistöllä sijaitsee arkkitehti (SAFA) Olavi Linkon suunnittelema vuonna 1960–62 valmistunut koulurakennus sekä sen viereen vuonna 2011 valmistunut kookas liikuntatila. Tontin pohjoisosassa Ahlaistentien varressa sijaitsee lisäksi 1930–40- luvulle ajoittuva aikanaan mm. Ahlaisten apteekkina toiminut rakennus. Vuonna 2022 pihapiiriin toteutettiin pellettilaitos, josta Satakunnan Museo antoi lausunnon.

Tarkoituksena on rakentaa kiinteistölle 609-401-3-259 (Vanha apteekki) nykyisen liikuntasalisiiven eteläpuolelle uusi koulu- ja päiväkotirakennus ja siihen liittyvä ulkorakennus sekä purkaa vanha, vuonna 1962 valmistunut koulurakennus sekä pihavarasto. Päiväkodille erotetaan tontista oma aidattu piha-alue. Tonttia myös aidataan viereisen ojan ja parkkipaikkojen suuntaan.

Ahlaisten koulu sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (*Ahlaisten kirkonkylä*, RKY 2009) sekä valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (*Ahlaisten kulttuurimaisema*, VAMA 2021). Lisäksi koulun pihapiiri sijoittuu maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön *Ahlaisten kirkonkylä* (Satakunnan rakennusperintö 2005 ja 2023) Nämä arvoalueet on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019), jossa niitä koskee yhteinen suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-,*

luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa. Alue sijoittuu maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaiselle suunnittelutarvealueelle. Suunnittelualueella on voimassa Ahlaisten oikeusvaikutteinen osayleiskaava vuodelta 1983, jossa kiinteistö sijoittuu pohjoisessa opetustoimintaa ja palvelevien rakennusten korttelialueelle (YO) ja etelässä maa- ja metsätalousalueelle (M). Jälkimmäiseen liittyy määräys, jonka mukaan pellot tulee säilyttää viljelysalueena.

Hanke poikkeaa voimassa olevasta lainvoimaisesta yleiskaavasta suunnittelualueen eteläosan suhteen, joka on osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousalueeksi. Kyseinen alue on tosin ollut jo pitkään koulun käytössä mm. urheilukenttänä.

Rakennushanke poikkeaa osayleiskaavasta sekä Porin kaupungin rakennusjärjestyksen 20 §:n määräyksestä, jonka *mukaan rakentamisen määrä saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 600 k-m², josta asuinrakentamisen osuus on 350 k-m².*

Satakunnan Museo on antanut lausunnon hankkeen aikaisemmassa vaiheessa 14.6.2023. Suunnitelmien pääperiaatteet eivät ole muuttuneet, joskin uudisrakennuksen suunnittelija sekä yksityiskohdat ovat muuttuneet.

Satakunnan Museon kannanotto

Nykyisen koulurakennuksen purkamiseen Satakunnan Museo toistaa jo aikaisemman kantansa: *Kulttuuriympäristöä ja maisemaa ajatellen Satakunnan Museo ei näe estettä 1960- luvulla valmistuneen koulurakennuksen purkamiselle. Melko arkista käyttöarkkitehtuuria edustava rakennus on säilynyt ominaispiirteiltään erittäin hyvin. Rakennuksen asema tontilla ja maisemassa on muuttunut merkittävästi jo liikuntasalisiiven valmistuttua. Museo olisi kuitenkin toivonut, että hankkeen yhteydessä olisi perusteellisesti tutkittu myös olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä, koska Porin kaupunki on mukana kestävä kaupunki ja Hinkuverkostoissa.*

Edelleen museo toistaa jo aikaisemmassa kannan, että nauhamaista raitinäkymää ajatellen uudisrakennus poikkeaa massoitteeltaan ympäristöstä, mutta tulee jäämään jo olemassa olevan liikuntasalisiiven taakse, jolloin vaikutukset Ahlaistentien raitinäkymässä jäävät lähtökohtaisesti melko vähäisiksi.

Maisemallisia vaikutuksia voidaan edelleen pehmentää mm. piha-alueen laadukkaalla suunnittelulla. Museo on erittäin pettynyt lähivuosina koulun piha-alueelle rakennetun maisemassa pitkälle erottuvan pellettilaitoksen toteutuneeseen sijoituspaikkaan. Lopullisessa sijoituspaikassa ei huomioitu alueellisen vastuumuseon esittämiä kantoja tai otettu huomioon ympäristön erityisiä arvoja.

Museo tulee ottamaan uudisrakennukseen sekä pihasuunnitelmiin tarkemmin kantaa rakennuslupavaiheessa.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä